

- רשום -

10.10.2005

לכבוד :

שר הבריאות, דני נווה

מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' אבי ישראלי

רח' רבקה 29, ירושלים

א.נ.,

הנדון: בדיקות דיאוקסינים בגופם של תושבי מפרץ חיפה

1. לאחרונה, הקואליציה לבריאות הציבור העבירה לידיעת משרדך מידע שהתקבל מגורמים ברי-סמכא באשר לחשש להצטברות דיאוקסינים בגופם של תושבי נפת חיפה והנפות הסמוכות לה, בשל חשיפה לרמות חריגות ביותר של דיאוקסינים שנפלטו מהמפעל תעשיות אלקטרוכימיות לאורך השנים.
2. במפעלים דומים בעולם המערבי, החומר הנ"ל עובר טיפול תרמי והדיאוקסינים נאספים במסנני פחם פעיל, או מושמדים ע"י מבער אחורי, או בשני התהליכים יחדיו. **בתהליך שבוצע בארץ במפעל תעשיות אלקטרוכימיות, לא הותקנו אמצעים כלשהם למניעת פליטות של דיאוקסינים.** משמעות הדבר היא, שבין 250-400 גרם TEQ של דיאוקסינים/פוראנים השתחררו לאוויר כל שנה, למשך כ 28 שנים. **רמות אלו אינן מוכרות כלל בעולם המערבי,** כמות הפליטות הכוללת לאורך השנים עולה על רמות פליטות שהיו באירועי אסון כתוצאה מתקלות מפעלים בעולם.
3. דיאוקסינים הם מקבוצת החומרים הרעילים ביותר שמוכרים כיום ומהווים גורם סיכון לתחלואה במחלות סרטן רבות, לפגיעה בפוריות ובמערכת החיסונית, למחלות לב ועוד. הדיאוקסינים מצטברים בגוף האדם ואינם מתפרקים למשך שנים רבות, כמו כן דיאוקסינים מצטברים בקרקע ובצמחייה וחודרים לשרשרת המזון. דיאוקסינים שמצטברים בגוף האדם מועברים בהעברה בין דורית למשל בעת הנקה.
4. המידע על הפליטות מהמפעל תעשיות אלקטרוכימיות שופך אור חדש על מצב התחלואה באזור מפרץ חיפה והצפון בסוגי סרטן מסוימים, כגון לימפומה שאינה ע"ש הודג'קין (NHL), סרטן השד וסרטן הריאות. **נפת חיפה (הכוללת את הקריות) מובילה את המדינה בעודפי תחלואה במחלות אלו, ולאחרונה התברר כי נפת חיפה מובילה את העולם בתחלואה ב-NHL.** עלינו להדגיש, שהפער בין שיעורי התחלואה בנפת חיפה לבין ממוצע הארצי, הוא כזה שאין כדוגמתו בעולם. בנוסף, הידע הקיים על כך שחשיפה לדיאוקסינים פוגעת בלב, וגורמת לסיכון יתר למוות ממחלות לב, תואם את רמות התמותה העודפות ממחלות לב בנפות חיפה ועכו.
5. בזמן הקרוב יבוצעו בדיקות להימצאות דיאוקסינים באוויר בנפת חיפה, שייערכו מטעם איגוד ערים חיפה לאיכות הסביבה. הבדיקה שתבוצע ע"י איגוד ערים הינה הראשונה מסוגה בארץ ברמה מקומית, בדיקה

העמותה למען איכות חיים וסביבה-נהריה, עמותת אזרחים למען סביבה בגליל, עמותת הסביבה-משגב, עמותת לינק לאיכות הסביבה, פעילי העיר נשר, עמותת תכל"ס – תושבי כרמיאל למען הסביבה, על"ה-טבעון, ועד תושבי נווה גנים, מפרץ חיים-ועד פעילי ק. חיים וק.שמואל, עמותת התקווה-שעב, ארגון נשות הדסה, עמותת אראסד למען איכות הסביבה - סחנין, ועד רמת יוחנן לבריאות הציבור, ועד יגור לבריאות הציבור, עמותת אוויר לנשימה, עמותת אנשי הדממה, עמותת חוק הטבע, אדם טבע ודין, מגמה ירוקה, שתי"ל.

הקואליציה לבריאות הציבור, שתי"ל, העצמאות 102, ת.ד. 9195, חיפה 31090 טל 04-8521750 פקס 04-8521785

רחבה לאורך שנתיים בשלושה מוקדים במפרץ חיפה. אולם בדיקה זו הינה חלקית: בדיקות דיאקוסינים באוויר מצביעות על הפגיעה העתידית באוכלוסייה. לצורך השלמת התמונה על מצב בריאות תושבי האזור כיום, יש לערוך בדיקות למציאת דיאקוסינים בגוף האדם, המציגות את המצב בהווה. לבדיקות משלימות אלו יש השלכות קריטיות מבחינת מדיניות והתנהלות רשויות הבריאות. לשם דוגמא, ייתכן שעל סמך בדיקות אלו יתגלה שלאמהות שגרות וגרו באזור הנ"ל אסור להניק את ילדיהן בשל סכנה לחשיפה יתרה של התינוק לדיאקוסינים בחלב האם. בנוסף יתכן שלבדיקות אלו יש השלכות לגבי המזון הנצרך ע"י תושבי האזור.

6. חוות דעת של נציבות הדורות הבאים בנושא הדיאקוסינים, שהוגשה לכנסת בפברואר 2004, מנתחת את בעית החשיפה לדיאקוסינים, המחסור במענה לה בארץ והמלצות לפעולה. נושא הדיאקוסינים נדון למעלה מ 7 שנים, אך עדיין לא חל כל שינוי במצב הקיים. חוות הדעת הוכנה בעזרתם של מומחים חיצוניים למשרד לאיכות הסביבה, ביניהם מומחים המסייעים לקואליציה לבריאות הציבור. בין המלצות הדו"ח - ביצוע סקרים ובדיקות מקיפות הן באוויר והן בגוף האדם (סעיף 2 להמלצות, עמ' 16).

לאור כל זאת ועוד, הקואליציה לבריאות הציבור דורשת:

בדיקות משלימות לגילוי רמות של דיאקוסינים בגופם של תושבי האזור (Body burden) שיערכו ע"י משרד הבריאות. בדיקות אלו הכרחיות לצורך קביעת מדיניות סביבתית ובריאותית באזור מפרץ חיפה ועכו.

אנו רואים במשרד הבריאות אחראי על שמירת בריאות תושבי האזור ודורשים שיפעל במקרה זה וגם בהמשך להגנה על בריאותנו ובריאות ילדנו כמתחייב על פי חוק.

אנו מצפים בקוצר רוח לטיפולכם בדרישותינו כפי שהובאו במכתב זה. כמו כן אנו מציעים את עזרתנו המקצועית והציבורית בקידום מטרותינו המשותפות בנושא זה ובנושאים אחרים ומען בריאות הציבור.

בברכת שיתוף פעולה למען בריאות הציבור,

ד"ר ג'אמס קריקון
יו"ר הקואליציה לבריאות הציבור

הקואליציה לבריאות הציבור מאגדת כ 20 ארגוני סביבה וועדי תושבים מאזור מפרץ חיפה והצפון ומומחי בריאות וסביבה. הקואליציה לבריאות הציבור פועלת להפחתת התחלואה הגבוהה מזיהומים תעשייתיים במפרץ חיפה והצפון.

העתיקים:

השר לאיכות הסביבה, שלום שמחון
המזדען הראשי במשרד הבריאות, פרופ' רמי רחמימוף
יו"ר המרכז לשלטון מקומי, עדי אלדר
מבקר המדינה, השופט בדימוס מיכה לינדנשטראוס
נציב הדורות הבאים, השופט בדימוס שלמה שהם
הצוות הרפואי של הקואליציה לבריאות הציבור
היועצים המשפטיים של הקואליציה לבריאות הציבור

העמותה למען איכות חיים וסביבה-נהריה, עמותת אזרחים למען סביבה בגליל, עמותת הסביבה-משגב, עמותת לינק לאיכות הסביבה, פעילי העיר נשר, עמותת תכל"ס – תושבי כרמיאל למען הסביבה, על"ה-טבעון, ועד תושבי נווה גנים, מפרץ חיים-ועד פעילי ק. חיים וק. שמואל, עמותת התקווה-שעב, ארגון נשות הדסה, עמותת אראסד למען איכות הסביבה - סחנין, ועד רמת יוחנן לבריאות הציבור, ועד יגור לבריאות הציבור, עמותת אוויר לנשימה, עמותת אנשי הדממה, עמותת חוק הטבע, אדם טבע ודין, מגמה ירוקה, שתי"ל.

הקואליציה לבריאות הציבור, שתי"ל, העצמאות 102, ת.ד. 9195, חיפה 31090 טל 04-8521750 פקס 04-8521785